

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר דרוזיים

1. ההצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית המפורסמת בזאת היא דוגמה הכוללת כמה אפשרויות פתרון בתשובות הפתוחות, והיא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שיתקבלו בידי מעריכי הבחינה.
2. הפתרון להלן מביא את עיקר הסוגיות המרכזיות שהיו טעונות ליבון במסגרת המבחן, אך יודגש כי הוא איננו תשובה מלאה ומקיפה, המזכה בניקוד מלא. נדגיש כי ציון המבחן מורכב, מטבע הדברים, גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) – פרסום הצעת הפתרון כפוף לטעויות, ואין בו כדי לחייב קבלת תשובה שגויה בידי מעריכי הבחינה.
4. בהתאם לחוזר מנכ"ל: טוהר הבחינות – תשע"ה/ה'9ד, נבחן בבחינת הבגרות מחויב לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שהנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.
[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ה, 2025

פרק ראשון – הבנת הנקרא, הבנת הנשמע והבעה (60 נקודות)

חלק א – הבנת הנקרא (30 נקודות)

יש לענות על שתי השאלות 1–2.

1. – התפשטות מחלות בקרב אוכלוסיות חלשות

2. – מציאות של אי־שוויון בקבלת טיפולים רפואיים.

יש לענות על אחת מן השאלות 3–4.

3. **א.** יש להסביר את הסתירה בין המשפט הנתון ובין השאלה בכותרת המאמר.

מערכת הבריאות הציבורית מקבלת את כספי המיסים של כל אחד מן התושבים במדינת ישראל, אולם לא כל תושב מקבל טיפול ראוי. כלומר אוספים כספים מכולם, אך אין שוויון במתן שירותי הבריאות הממומנים מכספים אלה.

ב. יש להסביר את הקביעה כי מן הדוגמה בפסקה ג לומדים ששירותי הבריאות במדינת ישראל אינם ממלאים את תפקידם.

תפקיד שירותי הבריאות, לפי פסקה א, הוא לשפר את בריאות הציבור באמצעות מניעת מחלות וטיפול באנשים חולים או פצועים. הדוגמה שבפסקה ג מלמדת שלא רק ששירותי הבריאות אינם מונעים מחלות, אלא שמחלת הסוכרת אף מתפשטת בקרב הציבור.

4. **א.** יש להסביר את הטענה כי העדפה מתקנת היא סוג של אי־שוויון.

כל העדפה של חולים מאוכלוסייה אחת על חולים מאוכלוסייה אחרת היא סוג של אי־שוויון. / כשיש שוויון בין מטופלים, למטופל אחד אין יתרון על מטופל אחר, ואילו בהעדפה מתקנת, מעניקים יתרון לחולה מאוכלוסייה חלשה על חולה מאוכלוסיות אחרות.

ב. יש להשיב על השאלה מדוע העדפה מתקנת עשויה לפתור את הבעיות במערכת הבריאות.

העדפה מתקנת מאפשרת טיפול רפואי לאנשים מאוכלוסיות חלשות, שאינם מקבלים טיפול רפואי ראוי מפני שאין להם כסף לכך. היא "מתקנת", כלומר מצמצמת את האי־שוויון באמצעות הענקת יתרון לאנשים מאוכלוסיות חלשות.

יש לענות על אחת מן השאלות 5–6.

5. – זמינים ושימושיים

6. – אין להם אפשרות כלכלית.

יש לענות על אחת מן השאלות 7–8.

7. **א.** – בתי החולים זקוקים להם, לכן הם יקבלו עדיפות ויחס טוב במיוחד.

ב. – לנמק את הטענה שמערכת הבריאות אינה שוויונית.

8. **א.** – שיתוף פעולה בין הרפואה הפרטית ובין הרפואה הציבורית

ב. – הרפואה הפרטית תשמש מקור הכנסה נוסף לרפואה הציבורית.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ה, 2025

יש לענות על שאלה 9 – חובה.

9. יש להביע דעה מה תהיה התגובה של כותב מאמר ב על ההצעה של כותב מאמר א להעדפה מתקנת, להסביר דברים אלה, ולהביא להם הוכחה ממאמר ב.

תשובה לדוגמה:

לדעתי, כותב מאמר ב לא היה מסכים עם כותב מאמר א, מפני שלפי דבריו במאמר, ההעדפה המתקנת היא תוצאה של יכולת כספית. הוא אינו מתנגד לטיפול טוב יותר עבור אוכלוסיות חלשות, אך הוא סבור ששיפור הטיפול בהן תלוי בהכנסות מן הרפואה הפרטית: "שיתוף פעולה זה יתרום בהיבט הכלכלי... כך ישתפר המצב של המטופלים שאינם יכולים להרשות לעצמם רפואה פרטית" (פסקה ה). / כותב מאמר ב אינו מתנגד להעדפה מתקנת באופן כללי, אך הוא היה חושב שההעדפה המתקנת המוצעת אינה יעילה מבחינה כלכלית, ושבתווך הארוך היא לא תסייע לאוכלוסיות החלשות, ולכן היה מתנגד לה.

תשובה אחרת ברוח זו:

לדעתי, כותב מאמר ב היה מתנגד להעדפה מתקנת: לשינוי המציאות שבה יש עדיפות לאנשים עם כסף והשפעה, וגם לשינוי המציאות שבה אנשים מאוכלוסיות חלשות מקבלים טיפול על פי מקומם ברשימת המתנה. לו ראה כותב המאמר בהעדפה מתקנת פתרון טוב, הוא היה מציין זאת במאמר. במקום זאת הוא כותב: "לאנשים שיש להם כסף או השפעה על תקציב מערכת הבריאות יש עדיפות בקבלת טיפול מקצועי ומהיר. שאר האנשים צריכים לחכות לקבלת טיפול רפואי על פי מקומם בתור" (פסקה ג).

חלק ב – הבנת הנשמע (15 נקודות)

יש לענות על שאלות 10–13.

10. – יצירת קרבה ורגש אנושי בין הנוסעים לנהגים
11. – שוויון בין-אישי של כבוד הדדי בין בני האדם הוא תנאי הכרחי לשוויון בתחומים אחרים.
12. – להדגים ניסיון להחזרת הכבוד האבוד של נהגי אוטובוס.
13. – כי שוויון בין-אישי יכול להתקיים רק אם אנשים ירצו בכך.

חלק ג – הבעה (15 נקודות)

יש לענות על שאלה 14.

14. יש לכתוב חיבור על אחד מן הנושאים (1)–(2).

בדיקת החיבור תיעשה על פי אמנות המידה לבדיקת חיבור.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ה, 2025

פרק שני: דקדוק (20 נקודות)

יש לענות על כל השאלות 15-19.

חלק א – הפועל ושם העצם (7 נקודות)

שאלה 15

- א. (1) יצטמצם / יצומצם
- (2) לצמצם
- ב. (1) לפנות
- (2) הפניה
- ג. (1) למלא
- (2) מילוי
- ד. (1) מעסיקים
- (2) עיסוק
- ה. (1) הוסיפה / מוסיפה
- (2) הוספה

שאלה 16

- א. הבסיסיים
- ב. זכויותיהם

חלק ב – מילות יחס ותצורת השם (7 נקודות)

שאלה 17

- (1) על
- (2) אצל
- (3) עם
- (4) נגד
- (5) את
- (6) ב
- (7) ל
- (8) מ

שאלה 18

- א. משרד: שורש ש-ר-ד במשקל מקטל שמשמעותו מקומות
- או: דיכאון: שורש ד-כ-א במשקל קיטלון שמשמעותו מחלות או מצב רע
- ב. רפואי: בסיס רפואה וצורך סופי □ י שמשמעותו שם תואר

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ה, 2025

חלק ג – תחביר (6 נקודות)

שאלה 19

- א. יש לחבר את שני המשפטים הנתונים למשפט אחד פשוט.
מדינת ישראל רוצה לספק שירותים חברתיים לכל האוכלוסייה באמצעות השקעת משאבים רבים במערכות הבריאות, החינוך והרווחה.
- ב. כי; כדי ש
- ג. – אנשים רבים מזניחים את הטיפול בשיניים.
- ד. ככל שהמודעות החברתית לבעיות האי־שוויון גוברת, כך יותר ויותר אנשים ברחבי העולם תובעים שוויון זכויות.

פרק שלישי – תנ"ך או שירה (20 נקודות)

יש לבחור בשאלה 20 (תנ"ך) או בשאלה 21 (שירה) או בשאלה 22 (שירה).

חלק א – תנ"ך

שאלה 20

- א. (1) יש להשיב על השאלה מהי מסקנתו של יתרו מדברי משה, ולהסביר מדוע יתרו מסיק מסקנה זו. המסקנה של יתרו מדברי משה היא: "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים, כי בדבר אשר זדו עליהם" (פסוק י"א). כלומר ה' חזק מכל האלוהים האחרים. הוא מסיק מסקנה זו מכיוון שאלוהים ניצח את אלוהי המצרים והציל את עם ישראל מן העבדות תחת שלטון פרעה העושק, הוא הוציא את בני ישראל ממצרים אל ארץ כנען ומעבדות לחירות.
- (2) יש להסביר את האמירה כי בתגובה של יתרו על דברי משה מתבטאת האמונה באלילים רבים. אמונתו של יתרו מבוססת על האמונה שרווחה באותם הימים כי לכל עם יש אל מיוחד משלו וכי ניצחון עם אחד על עם אחר הוא ניצחון של אלוהי העם המנצח. העמים האמינו באלילים רבים, ואילו בדת משה יש רק אל אחד. אפשר למצוא לכך ביסוס בדבריו: "גדול ה' מכל האלהים" (פסוק י"א). מן המשפט הזה משתמע שה' הוא אחד מאלים רבים, והוא הגדול (החזק) בהם. הוא גם משתמש בידוע לפני המילה אלוהים, ומכאן שהוא מדבר על האלוהים המוכרים לו, אלוהים רבים.
- ב. (1) יש להשיב על השאלה מהי ההצעה של יתרו למשה בנוגע לשיטת מערכת המשפט. יתרו מציע למשה מבנה ארגוני חדש למערכת המשפט: משה יהיה הגורם המקשר בין העם ובין אלוהים וילמד את העם את הדרך שבה הוא צריך ללכת, לפי דרכו של אלוהים. בענייני משפט ימנה תחתיו משה שופטים לשפוט את העם, ואילו הוא ישפוט רק בעניינים קשים.
- (2) יש להשיב על השאלה מה הן התכונות הנדרשות מן השופטים שאמורים לנהל את העם. השופטים שאמורים לנהל את העם צריכים להיות "אנשי חיל", כלומר אנשים נועזים, "יראי אלוהים" כלומר אנשים מאמינים בעלי מוסר, "אנשי אמת" כלומר אנשים שירצו לחשוף את האמת ו"שונאי בצע", כלומר אנשים שאינם רודפים אחר הכסף.
- ג. יש לציין מוסד או ארגון שצורת הניהול שלו דומה לשיטה שהציע יתרו, ולהסביר דברים אלה. צה"ל הוא ארגון המתנהל בשיטה הייררכית, כלומר יש בו מפקד עליון (הרמטכ"ל) ותחתיו יש אנשים בדרגות נמוכות יותר, וכל אחד מן המפקדים שתחתיו אחראי על תחום אחר. דוגמה אחרת היא בית ספר: יש מנהלת שאחראית על ההתנהלות של כל בית הספר על כל המערכת. תחתיה יש רכזי שכבות ורכזי מקצועות, תחתיהם יש מורים מחנכים ומורים מקצועיים.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ה, 2025

חלק ב – שירה

שאלה 21

בלכתי לחזות אחי / שמואל הנגיד

- א. (1) יש להשיב על השאלה מיהי הדמות האחרת שמשוחחת עם הדובר־השר, ולהסביר כיצד אפשר ללמוד זאת מן השיר. הדמות הנוספת היא ה"שליח" / "מבשר הרע" שמבשר על מות האח. אפשר להבין זאת מן הכינוי "מבשר רע" ולפי העלילה: הדובר־השר מגיב בכעס כלפיו, ו"מבשר הרע" ממתין עד לסיום דבריו ומגיב בבית האחרון.
- (2) יש להשיב על השאלה מהו המקרה המתואר בשיר, ולהסביר דברים אלה. המקרה המתואר בשיר הוא של אדם שהולך לבקר את אחיו (דלת בית 1) בליווי רופא (דלת בית 5) כי אמרו לו שאחיו חולה מאוד (בית 1), והוא רוצה לרפאו. בהיותו בדרך אל אחיו, הדובר־השר נתקל באדם זר שותק. כשהוא שואל אותו מדוע הוא שותק, הזר מספר לו שאחיו נפטר. הדובר־השר מקלל אותו. אחרי כן הוא שואל אותו שוב – אולי האח ישן, וה"שליח" / "מבשר" שואל אותו שאלה רטורית אם ייתכן שמי שמת יתעורר. כך הוא מאפשר לדובר־השר להבין לבד שאחיו מת.
- ב. יש להשיב על השאלה מה הם שלבי האבל של הדובר־השר המתוארים בשיר, ולהסביר את התשובה. הדובר־השר נמצא בשלב: הכחשה – הוא דורש מן המבשר לשתוק (בית 3). הוא אומר שלא יכול להיות שאחיו מת – הוא הרי הטוב מכולם (בית 6). הוא בטח רק ישן (בית 7). כעס – הדובר־השר מקלל את המבשר (בתים 3–4) מיקוח – הדובר־השר אומר שהוא בא בליווי רופא, והוא יציל את אחיו (בית 5).
- ג. יש להביע דעה בנוגע לדרך שבה נאמרת הבשורה הרעה בשיר. **דוגמה לתשובה:** בעיניי, המבשר מבצע את משימתו באופן הטוב ביותר שאפשר לנוכח הנסיבות. ראשית הוא שותק, מחכה שהדובר־השר יפנה אליו וישאל אותו מה יש לו לומר לו. שנית, הוא אומר את זה במילים ספורות "כבר מת", כדי שהידעה תחלחל והדובר יפנים אותה. שלישית הוא אינו מתעמת עם הדובר־השר, גם כשזה מקלל אותו. רביעית כאשר הוא מדבר שוב בבית האחרון הוא אינו חוזר על הצירוף "כבר מת" שאמר כבר (וגורר כעס והכחשה שוב), אלא שואל את הדובר־השר שאלה פתוחה, ובכך הוא מאפשר לו למצוא את התשובה בעצמו. תתקבל כל תשובה מנומקת המבוססת על השיר.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ה, 2025

שאלה 22

הים ביני ובינך / שמואל הנגיד

א. (1) יש לחלק את השיר לשלושה חלקים. ולציין את מספרי הבתים בכל חלק.

חלק 1: בתים 1-3

חלק 2: בתים 4-10

חלק 3: בתים 11-15

(2) יש להסביר מה נאמר בכל חלק, ובאיזה אמצעי אומנותי המשורר משתמש בכל אחד מן החלקים.

חלק 1:

בחלק זה הדובר־השר פונה אל אחיו יצחק שנפטר. הוא שואל אותו אם המרחק ביניהם הוא כה גדול עד שהוא לא יגיע לפגוש אותו.

מאפיין אומנותי: שאלה רטורית. לכאורה התשובה על השאלה הזאת ברורה: הדובר־השר יכול להגיע לאחיו, אך בסוף השיר מתברר שהתשובה הפוכה – ים המוות מפריד ביניהם.

חלק 2:

בחלק זה מתוארים מעשי הדובר־השר בהווה כפי שהוא מתאר אותם לאחיו: הדובר־השר אומר שהוא בבית הקברות מול אחיו, ליבו כואב. הוא דורש בשלומו של אחיו, אך אחיו אינו עונה לו. אחיו אינו יוצא לקבל את פניו, הוא אינו צוחק עימו כי הוא מת.

מאפיין אומנותי: הקבלה / דמיון בין "אני" (הדובר־השר) לבין "אתה" (האח המת). בכל אחד מן הבתים – גם בדלת וגם בסוגר יש שימוש בגוף ראשון ובגוף שני – לכאורה יש קשר ביניהם ושניהם נוכחים יחד.

חלק 3:

בחלק זה יש פְּרָדָה. הדובר־השר מברך את הנמען שינוח בשלום על משכבו ונפרד ממנו. הוא מנמק את פרדתו בחזרה ל"ארצו" – מקומו, עיסוקיו, ארץ החיים. כי הנמען מת (סגור באדמה), ומבטיח שעד יום מותו יאהב אותו.

מאפיין אומנותי: ניגודים. הדובר־השר לעיתים ישן ולעיתים ער, ואילו האח ישן לנצח. הדובר־השר הולך לארצו, ואילו אחיו סגור ואינו יכול ללכת.

ב. יש להסביר ולהדגים את הקביעה שהשיר הוא שיר קינה.

שמואל הנגיד כותב את השיר ליום השנה למות אחיו הבכור יצחק.

בשיר יש רמזים עבים שהשיר הוא שיר קינה: המילים "קבורתך" בבית 2 ו"קברך" בבית 4 והצירוף "הקבר מעונתך" בבית 10. מתוכן הדברים – האח אינו מגיב על מעשי הדובר־השר.

גם ההיאנחות של הדובר־השר – הצליל "אח" (צליל שחוזר בסוף כל בית באמצעות החרוז המבריח), היאנחות מפורשת בתחילת בית 4: "אהה, אחי". יש כאן תהליך השלמה של קבלת מות האח. קבלת העובדה שכל מה שהיה כבר איננו.

ג. יש להביע דעה אם השיר אופטימי או פסימי, להסביר דעה זו, ולנמק אותה.

כל תשובה מנומקת תתקבל.